

Nașterea lui Hristos – vindecarea de înstrăinare

Pastorală la Nașterea Domnului - 2004

† DANIEL,
Mitropolitul Moldovei și Bucovinei

„Nu mai sunteți străini și
locuitori vremelnici, ci sunteți
împreună-cetățeni cu sfinții și
casnici ai lui Dumnezeu.”
(Efeseni 2, 19)

Iubiți credincioși și credincioase,

Taina Nașterii Domnului nostru Iisus Hristos, pe care o serbăm de Crăciun, este taina începutului vindecării noastre de înstrăinare.

Dumnezeu a făcut omul după chipul Său, adică persoană chemată la comuniune de iubire și viață veșnică cu Persoanele Sfintei Treimi: „Să facem om după chipul și asemănarea Noastră” (Facere 1, 26).

Creat după chipul lui Dumnezeu cel iubitor și nemuritor, omul era chemat să devină nemuritor dacă iubește pe Dumnezeu – Izvorul și Dăruitorul vieții veșnice.

Însă fiind ispitit de Satana care luase forma șarpelui, omul a voit să fie ca Dumnezeu, dar despărțit de Dumnezeu, prin încălcarea poruncii lui Dumnezeu. Astfel, omul a căzut din starea de iubire față de Dumnezeu și a slăbit legătura de viață veșnică sau comuniunea cu Dumnezeu. Dacă ascultarea omului față de Dumnezeu era viața, neascultarea lui a devenit moarte (cf. Romani 6, 23).

Sfânta Scriptură ne arată că înainte de păcat omul era apropiat de Dumnezeu, iar după ce a păcătuit el s-a îndepărtat și s-a ascuns de Dumnezeu (cf. Facere 3, 8-11).

Înainte de păcat, omul avea harul lui Dumnezeu prezent în cugetul și în inima sa, precum și în jurul său, fiind îmbrăcat în lumina harului ca într-un veșmânt luminos. Sfântul Grigore Palama (†1359) arată că „omul dintru început nu se afla gol, ci era îmbrăcat într-un veșmânt de adevărată slavă”¹. Când însă, prin

¹ Cf. Părintele Galeriu, *Sfântul Grigore Palama și Tradiția răsăriteană*, în Sf. Grigore Palama, *Omilii*, Ed. Anastasia, București, 2000, p. XXII.

neascultare, sufletul omului s-a golit de lumina harului divin, atunci s-a dezbrăcat și trupul lui de lumina harului. Prin urmare, Adam a văzut că este gol la trup, adică trăiește mai mult trupește decât duhovnicește, mai mult unit cu lumea materială decât cu Dumnezeu Făcătorul lumii.

Când prin păcat omul rupe armonia cu Dumnezeu, Făcătorul lui, el pierde și armonia cu făpturile: cu semenii și cu natura înconjurătoare (cf. Facere 3, 12-14).

Întrucât omul uită de Dumnezeu și nu mai ascultă de El, *Dumnezeu devine exterior omului, El devine un străin de care omul se teme și se ascunde. Astfel, păcatul este începutul înstrăinării omului de Dumnezeu și de scopul propriei sale existențe: viața veșnică.*

Înstrăinarea pe care o aduce păcatul este *însingurare*, închidere egoistă în sine, *iubire de sine mai mult decât dăruire de sine altora.*

Înstrăinarea aceasta este o sărăcire și o răcire a relațiilor spirituale ale omului cu Dumnezeu și cu semenii lui. Vidul spiritual al însingurării spirituale îl face pe om să se lipească de lumea materială, limitată și trecătoare, ca de ultima și singura realitate, pe când rugăciunea îl deschide pe om spre Dumnezeu cel nemărginit și netrecător, îl unifică spiritual și îi transformă însingurarea în comuniune de viață sfântă.

Pentru a-l vindeca pe om de înstrăinare, adică de uitarea și îndepărtarea de Dumnezeu care duc la moarte, Fiul cel veșnic al lui Dumnezeu Se face Om. „Și fața mea a luat, ca să nu-mi mai întorc fața de la El”, se spune într-un vechi poem creștin (*Odele lui Solomon*, secolul al II-lea).

Fiul lui Dumnezeu Se face trup (cf. Ioan 1, 14), *pentru ca omul să se facă purtător de Duhul*, învață Sfinții Părinți ai Bisericii. Iar Duhul Sfânt este trimis în lume de Tatăl și de Fiul pentru ca să lucreze înfierea oamenilor în Dumnezeu, prin har (cf. Galateni 4, 6; Romani 8, 15-17).

Sfinții Apostoli arată cu multă stăruință că, prin Întruparea și Nașterea Sa ca Om, Hristos, Fiul lui Dumnezeu Cel veșnic, vine să ne apropie de Dumnezeu-Tatăl, în Duhul Sfânt, pentru ca omul să nu se mai înstrăineze de Dumnezeu – Izvorul vieții și al fericirii veșnice.

În acest înțeles, Sfântul Apostol Pavel scrie efesenilor că „prin El (prin Hristos, n.n.) avem și unii și alții (adică iudeii și neamurile, n.n.) apropierea către Tatăl, într-un Duh. Deci, dar, nu mai sunteți străini și locuitori vremelnici, ci sunteți împreună-cetățeni cu sfinții și casnici ai lui Dumnezeu, zidiți fiind pe temelie apostolilor și a proorocilor, piatra cea din capul unghiului fiind Însuși Iisus Hristos [...] spre a fi locaș al lui Dumnezeu în Duh” (Efeseni 2, 18-20 și 22).

Vedem așadar că *rostul Întrupării și Nașterii lui Hristos din Fecioara Maria este locuirea lui Dumnezeu în oameni și a oamenilor în Dumnezeu.* Fiul lui Dumnezeu Cel veșnic Se face Om pământean, purtând trup mărginit și muritor, pentru ca omul să se facă părtaș la viața veșnică a lui Dumnezeu Cel ceresc, nemărginit și nemuritor.

De aceea, același Sfânt Apostol Pavel spune că „întru El (Hristos) locuiește, trupește, toată plinătatea Dumnezeirii” (Coloseni 2, 9).

Iar când vorbește mai direct despre scopul acestei locuiri a plinătății Dumnezeirii în Hristos-Omul, Sfântul Apostol Pavel zice: „Hristos să Se sălășluiască, prin credință, în inimile voastre, înrădăcinați și întemeiați fiind în iubire (...) și să

cunoașteți iubirea lui Hristos, cea mai presus de cunoștință, ca să vă umpleți de toată plinătatea lui Dumnezeu” (Efeseni 3, 17 și 19).

Dar, într-un înțeles și mai adânc, prin Întruparea și Nașterea Sa ca Om, Fiul cel veșnic al lui Dumnezeu împlinește dorința și planul lui Dumnezeu-Tatăl *de înfiere a oamenilor* în Dumnezeu-Fiul, prin lucrarea harului Sfântului Duh: „Întru El (Hristos) ne-a și ales (Dumnezeu), înainte de întemeierea lumii, ca să fim sfinți și fără de prihană înaintea Lui, mai înainte rânduindu-ne, în a Sa iubire, spre înfierea întru El, prin Iisus Hristos, după buna socotință a voii Sale, spre lauda slavei harului Său, care ne-a fost dăruit nouă prin Fiul Său cel iubit” (Efeseni 1, 4-6).

Același adevăr al înfierii omului prin harul dumnezeiesc, ca urmare a venirii lui Hristos în lume, ni-l arată și Sfântul Ioan Evanghelistul când zice: „Și celor câți L-au primit (pe Hristos), care cred în numele Lui, le-a dat puterea ca să se facă fii ai lui Dumnezeu, care nu din sânge, nici din poftă trupească, nici din poftă bărbătească, ci de la Dumnezeu s-au născut” (Ioan 1, 12-13).

Înfierea oamenilor în Dumnezeu se face în Biserică prin harul Sfântului Botez în numele Sfintei Treimi (cf. Matei 28, 19), deoarece Sfânta Treime a lucrat taina Întrupării Fiului lui Dumnezeu ca Om (cf. Luca 1, 35) și, de asemenea, Sfânta Treime S-a arătat la Botezul Domnului nostru Iisus Hristos în Iordan (cf. Matei 3, 16-17; Marcu 1, 10-11; Luca 3, 22).

Arătând că Botezul este taina înfierii oamenilor prin harul Sfântului Duh, Sfântul Apostol Pavel ne lămurește zicând: „crezând în El (în Hristos) ați fost pecetluiti cu Sfântul Duh al făgăduinței, care este arvuna moștenirii noastre, spre răscumpărarea celor dobândiți de El și spre lauda slavei Sale” (Efeseni 1, 13-14). „Și pentru că sunteți fii, a trimis Dumnezeu pe Duhul Fiului Său în inimile noastre, care strigă: Avva, Părinte” (Galateni 4, 6).

Așadar, Fiul lui Dumnezeu S-a făcut Om, pentru ca pe oameni să-i facă fii ai lui Dumnezeu după har (cf. Ioan 1, 12-13), prin sălășluirea harului Duhului Sfânt în cei care cred în Hristos, Fiul lui Dumnezeu, și cheamă în rugăciune pe Dumnezeu din ceruri numindu-L *Tatăl nostru*.

Deci prin harul înfierii pe care ni l-a adus Hristos prin venirea Sa în lume noi nu mai suntem străini de Dumnezeu, ci fii după har ai Tatălui ceresc, „împreună cetățeni cu sfinții și casnici ai lui Dumnezeu” (Efeseni 2, 19), „în casa lui Dumnezeu, care este Biserica Dumnezeului celui viu, stâlp și temelie a adevărului” (I Timotei 3, 15), *frați ai lui Hristos* (cf. Evrei 2, 11-12 și Romani 8, 29), *templu al Sfântului Duh* (cf. I Corinteni 3, 16 -17) în care locuiește Dumnezeu, potrivit cuvintelor Sfântului Apostol Pavel adresate corintenilor: „noi suntem templu al Dumnezeului celui viu, precum Dumnezeu a zis că «Voi locui în ei și voi umbla și voi fi Dumnezeul lor și ei vor fi poporul Meu [...] și voi fi vouă Tată, și veți fi Mie fii și fiice», zice Domnul Atotțiitorul” (II Corinteni 6, 16 și 18).

Iubiți frați și surori în Domnul,

Sărbătoarea Nașterii Domnului nostru Iisus Hristos ca taină a începutului vindecării noastre de înstrăinare ne cheamă la fapte prin care să arătăm că suntem fii iubiți, după har, ai Tatălui ceresc, frați în Hristos și locaș al Sfântului Duh.

Noi ne vindecăm de înstrăinarea de Dumnezeu când întărim și îmbogățim comuniunea sau legătura noastră cu El prin rugăciune și prin fapte bune. De aceea, trebuie să ne rugăm dimineața când ne trezim și seara când ne culcăm, dar și înainte și după terminarea unei lucrări. În popor se spune: „Totdeauna lucrul tău să-l începi cu Dumnezeu”. Trebuie să ne rugăm înainte de a mânca și după mâncare. Trebuie să ne rugăm în vreme de bucurie și în vreme de necaz. Să Îi mulțumim lui Dumnezeu pentru toate binefacerile primite de la El și să Îi cerem ajutorul în toate împrejurările și nevoile vieții. În acest sens, Sfântul Apostol Pavel ne îndeamnă zicând: „Rugați-vă neîncetat” (I Tesaloniceni 5, 17).

Totuși, rugăciunile noastre sunt mai puternice când ne rugăm nu numai acasă, ci mai ales împreună cu Biserica.

Rugăciunile din sfintele slujbe ale Bisericii, săvârșite de preoți împreună cu toți credincioșii, sunt o permanentă întărire în credință și în iubire frățească, izvor de sfințenie și de fapte bune.

Întrucât Biserica este „casa lui Dumnezeu” (I Timotei 3, 15) sau a Sfintei Treimi, cu cât participăm mai des la slujbele Bisericii cu atât simțim mai mult că suntem *fii ai Tatălui ceresc, frați în Hristos* (cf. Romani 8, 28-29) și *templu al Sfântului Duh* (cf. I Corinteni 3, 16-17; II Corinteni 6, 16; Efeseni 2, 21), *chemați a fi părtași la slava veșnică a lui Dumnezeu* (cf. Ioan 17, 24; Filipeni 3, 21; Coloseni 3, 4).

Mulți creștini ortodocși din Moldova sunt acum ajutați să se roage mai mult, deoarece prin intermediul Radio TRINITAS din Iași pot asculta zilnic rugăciunile de dimineață și de seară, precum și Sfânta Liturghie săvârșită în Catedrala mitropolitană din Iași, unde se află și moaștele Sfintei Cuvioase Parascheva.

Acum Radio TRINITAS emite în localitățile: Iași, Suceava, Putna, Darabani, Piatra Neamț, Vaslui, Bacău, Moinești, Onești și Toplița, iar în viitorul apropiat și în alte părți ale României.

Astăzi, într-o lume din ce în ce mai lipsită de pace sufletească și de comuniune, nu trebuie să ne înstrăinăm de Biserică și de viața ei, ci să o ajutăm și să o iubim ca fii și fiice ale ei. Chiar și atunci când mergem în străinătate, să căutăm o biserică ortodoxă românească pentru a ne ruga în duminici și sărbători acolo, păstrând legătura cu Biserica Mamă din România.

Foarte adesea înstrăinarea de Biserica strămoșească a poporului român devine și înstrăinare de identitatea noastră proprie, de istoria, cultura și spiritualitatea neamului nostru.

Înstrăinarea de Biserică și de viața creștină ortodoxă devine uneori și înstrăinare de propria noastră familie, părăsind credința ortodoxă și trecând la alte credințe. Dar și divorțul dintre soț și soție, abandonarea copiilor de către părinți și abandonarea părinților în vârstă de către fiii sau fiicele lor sunt forme dureroase ale înstrăinării de familie și de noi înșine, cu urmări negative pentru întreaga societate.

Vedem adesea că înstrăinarea aduce însingurare și suferință, pe când rugăciunea multă și iubirea frățească arătată în fapte bune, de ajutorare a oamenilor, aduc viață și bucurie în familie și în societate.

În aceste zile de sărbătoare să ajutăm spiritual și material mai ales oamenii singuri, copiii și bătrânii, bolnavii și săracii, pentru ca ei să poată simți iubirea lui Hristos care ne face pe toți fii iubiți ai Tatălui ceresc.

Ca și în anii trecuți, în noaptea de 31 decembrie 2004 spre 1 ianuarie 2005 ne vom ruga cu toții în biserici, vom mulțumi lui Dumnezeu pentru binefacerile primite de la El și Îi vom cere ajutorul Său pentru Noul An 2005 în care intrăm.

Cu prilejul Nașterii Domnului nostru Iisus Hristos, Anului Nou și Botezului Domnului, vă dorim tuturor sănătate și pace, bucurie și mult ajutor de la Dumnezeu în toată lucrarea bună și folositoare!

Tuturor vă adresăm tradiționala urare *La mulți ani!* și *Sărbători fericite!*

În încheiere, vă binecuvântăm părintește și duhovnicește cu rugăciunea apostolică și liturgică: „Harul Domnului nostru Iisus Hristos, dragostea lui Dumnezeu-Tatăl și împărtășirea Sfântului Duh să fie cu voi cu toți!” (II Corinteni 13, 13).

Dată în Reședința noastră mitropolitană din Iași, la Sărbătoarea Nașterii Domnului, anul mântuirii 2004.